

De verborgenheid van Jezus

Preek over Handelingen 1:9

Te lezen: Handelingen 1:1-14
Datum: 24 mei 2009

Afgelopen donderdag was het Hemelvaartsdag. U hebt ongetwijfeld goede en gezellige dingen gedaan. Maar mag ik vragen: Wie van u heeft het gevierd? Gevierd zoals je het kerstfeest viert, en Pasen en volgende week Pinksteren? Niet dat je voor een viering met alle geweld in een kerk moet zitten. Maar wie is met hemelvaart naar de kerk geweest? U zult misschien zeggen: er was hier donderdag niets te beleven! Was u anders wel gekomen?

Ik zeg u dat alles niet om u een schuldgevoel aan te praten, of om er voor te zorgen dat u volgend jaar met hemelvaart ergens in de kerk zit. Waar het mij vanmorgen omgaat is dit: als je hemelvaart niet viert, kun je volgende week eigenlijk ook geen Pinksteren vieren. Zonder hemelvaart komt de heilige Geest vreemd uit de hemel vallen. En het allerbelangrijkste: als je Jezus' hemelvaart niet viert, kun je Hem ook niet als Koning op aarde terug verwachten. Zonder hemelvaart geen wederkomst, geen koninkrijk van God, geen nieuwe hemel en nieuwe aarde.

Opstanding van Jezus, de verschijning van de opgestane Jezus aan zijn discipelen, de uitstorting van de heilige Geest en de wederkomst van Jezus zijn als de spaken van een wiel. Het wiel draait. De geschiedenis van Gods daden gaat verder: Pasen, Hemelvaart, Pinksteren, op weg naar de wederkomst. Als de hemelvaart van Jezus niet echt meedoet, blijft het wiel bij Pasen 2000 jaar geleden stilstaan. De geschiedenis van Gods daden stopt. Het zou dan nooit op aarde zichtbaar worden waar het met de opstanding van Jezus om ging: de opstanding van alle vlees, zoals het in de apostolische geloofsbelijdenis heet, nieuw leven voor de gehele schepping, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

De opstanding van Jezus uit de dood, de verschijningen van de opgestane Heer aan zijn discipelen, de hemelvaart, uitstorting van de heilige Geest en de wederkomst van Jezus op aarde: het zijn de spaken in een draaiend wiel, het wiel van de geschiedenis van Gods daden. Een draaiend wiel, maar waarom draait het? Als je in de evangeliën de opstandingsgeschiedenis leest, als je in Handelingen 1 de hemelvaartsgeschiedenis leest, dringt het zich aan je op: Het draait allemaal om de zichtbaarheid van het koninkrijk van God. Dat is de spil, de as waarom het allemaal draait.

Met Pasen begon 2000 jaar geleden in de tuin waar Jezus begraven lag, een nieuwe wereld mogelijk te worden. Jezus stond op uit de dood. Hij stond op uit de macht van alles wat het leven kapot maakt, geestelijk, relationeel, fysiek. Alles waar Jezus drie dagen eerder aan het kruis aan was dood gegaan, had zijn macht verloren.

De macht van soldaten die Hem aan het kruis sloegen, de macht van Pilatus die aan zijn eigen politieke toekomst dacht, de macht van een opgehitst volk dat 'Kruisig Hem' schreeuwt, de macht van de zonde van alle eeuwen en van alle mensen, de macht van ziekte en dood: de macht van alles wat het leven van mensen en het samenleven van mensen en volkeren en de hele schepping kapot maakt, werd beslissend gebroken toen Jezus het graf verliet.

Vanaf Pasen waren de dagen van de macht van de dood geteld. Alles zou nieuw worden, zoals Jezus in volkomen nieuwheid opstond uit de dood. En ogenblikkelijk, op de paasdag zelf, drong zich de vraag op naar de zichtbaarheid van deze nieuwe werkelijkheid. De evangeliën vertellen hoe de verrezen Heer 40 dagen lang aan zijn volgelingen verschijnt. En al die verhalen over de verschijningen van de Opgestane ademen de vraag naar de zichtbaarheid. Thomas, één van de twaalf discipelen, is het meest uitgesproken van allen: 'Als ik de wonden van de spijkers in Zijn handen niet zie, geloof ik er niets van'. Daar kunnen wij christenen, die weten hoe het hoort, erg kritisch op reageren. 'Foei Thomas! Eerst zien en dan geloven? Je moet geloven ook als je niets ziet!'

We weten hoe het hoort. Maar laten we wel wezen: de vraag naar de zichtbaarheid is een heel nuchtere. De echtheid van dingen hangt aan hun zichtbaarheid. Hoe zichtbaar is de nieuwe werkelijkheid die met de opstanding van Jezus is begonnen? Om die vraag draait het ook in de hemelvaartsgeschiedenis. Als Jezus zijn discipelen erop voorbereidt dat Hij afscheid van hen gaat nemen en hen vertelt wat ze moeten gaan doen, vragen de discipelen Hem: 'Heer gaat U dan binnen afzienbare tijd het Koningschap over Israël herstellen?' Een heel concrete vraag: *het herstel van Israël*. Dat is geen vraag naar een geestelijke, mystieke werkelijkheid. Dat is de vraag naar een zichtbare werkelijkheid. Het herstel van het niet ceremonieel Koningschap over Israël. Dat is over de grens van Israël heen ook het Koningschap over de gehele wereld. Het is wat in Handelingen 3: 21 heet: 'De wederherstelling van alle dingen'. Het is het Koninkrijk van God. Het is de uitbreiding van de opstandingshof tot aan de uitersten der aarde.

Heer, gaat het binnenkort gebeuren? Het is de vraag naar de zichtbaarheid. Terwijl die vraag naar de zichtbaarheid nog hangt, gebeuren er in het hemelvaartsverhaal opvallende dingen. Je moet dan vooral letten op de woorden die gebruikt worden. We lezen Handelingen 1:9 'Toen Hij dit gezegd had, werd Hij voor hun ogen omhoog geheven en opgenomen in een wolk, zodat zij Hem niet meer zagen'. Het gebeurde voor hun ogen dat zij Jezus niet meer zagen. Het was niet zo, dat zij ineens tegen elkaar moesten zeggen: 'Waar is Hij gebleven?'

Neen, ze zagen het gebeuren.

Ze zien Hem de verborgenheid ingaan.

Het is een vorm van openbaring.

Dit is het openbaringsgehalte van hemelvaart: van nu af aan is de uit de dood opgestane Jezus voor onze ogen in de hemel verborgen bij God.

Hij is daar verborgen tot Hij zal terugkomen op aarde. Dat zeggen twee engelen tegen de discipelen die nog omhoog staan te turen:

'Jezus die uit jullie midden in de hemel is opgenomen, zal op dezelfde wijze terugkomen zoals jullie Hem naar de hemel hebben zien gaan'.

In de wederkomst zal de opgestane Heer uit de hemelse verborgenheid treden. In het Nieuwe Testament heet het: 'Elk oog zal Hem zien'.

Dan zal aarde-breed zichtbaar worden wat ooit in de opstandingstuin begon. Het nieuwe leven uit de dood, waarin heel de schepping opleeft.

Het zichtbare herstel van alle dingen. Het Koninkrijk van God. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Zie het leven bloeien, duizend bloemen rond een open graf.

Tussen hemelvaart en wederkomst leven we in de tijd van de uit de dood opgestane Jezus, die onzichtbaar voor onze ogen bij zijn Vader in de hemel is. Dat is voor ons geen pure absentie.

De verrezen Heer heeft zijn handen niet van de aarde afgetrokken. We lezen in het Nieuwe Testament dat Hij in de hemelvaart: 'is gezet aan de rechterhand van God'. De rechterhand van God. Dat is de hand van Gods machtige daden. Dat is de hand waarmee Hij de wereld en de mensen regeert. Vanaf hemelvaart de rechterhand van God.

Zó is de voor onze ogen verborgen Heer actief betrokken op ons leven. Hij die dood is geweest en nu voor eeuwig leeft, oefent de macht van zijn leven uit de dood op aarde uit.

Tot aan zijn wederkomst op een verborgen wijze.

Elke gelovige weet van die verborgenheid. Daarvoor hoef je geen maand christen te zijn.

- Je bent tot geloof gekomen. Je bent op belijdenis van geloof gedoopt. Maar daarna is je leven niet gegarandeerd een christelijke succes story.
- Er gebeurt een heleboel dat je niet begrijpt; dat voor je gevoel eigenlijk niet zou kunnen gebeuren. Op je werk. In je gezin. In de wereld. Het kost je moeite om vast te houden dat Jezus je leven leidt.

Het is goed om op dit punt je eigen verantwoordelijkheid als gelovige onder de loep te nemen. Maar het is niet bij voorbaat allemaal 'eigen schuld' als het niet lukt. Het hoort ook bij het leven tussen hemelvaart en de wederkomst van Jezus in heerlijkheid.

Jezus leidt ons leven op een verborgen wijze. Het is niet allemaal klip en klaar zichtbaar.

God leidt de geschiedenis der volkeren op een voor ons heel vaak verborgen wijze. Na de hemelvaart is dat de verborgenheid van Jezus, die aan Zijn rechterhand zit. De verborgenheid van Hem die dood is geweest en nu leeft. Het is voor onze ogen een verborgenheid.

Neem de geschiedenis van Israël. Israël: het knooppunt van de geschiedenis der volkeren. Wat zie je daar glashelder van leven uit dood, 'van herstel van Gods Koningschap', om de discipelen op de Hemelvaartsdag te citeren?

Wie kan helder het laatste woord over de Shoah spreken? Het heldere laatste woord over miljoenen omgebrachte Joden?

Iemand zou zeggen: maar drie jaar later, in 1948 werd de staat Israël opgericht en konden over de gehele wereld verstrooide Joden weer één volk onder de andere volken worden.

Er zit een waarheid in. Ik beaam het met gepaste terughoudendheid. Want is dat glashelder: 1948 is voor Israël het leven uit de dood van 1940-1945? Ik sta op stevige grond wanneer ik zeg: 'Het is voor onze ogen verborgen godsregering, middels Jezus, de zoon van Israël, die zelf dood is geweest en nu leeft'.

De tijd tussen hemelvaart en wederkomst is de tijd van de verborgenheid van Jezus, die dood is geweest en nu leeft in alle eeuwigheid.

Heel opvallend is dit ook de tijd van de heilige Geest. Hemelvaart is de opmaat tot Pinksteren. Er zit in de hemelvaartsgeschiedenis een bijzondere wending naar Pinksteren.

In Handelingen 1: 6 vragen de discipelen: *'Heer gaat U dan binnen afzienbare tijd het Koningschap over Israël herstellen?'*

Dit is de vraag naar het voor aller ogen zichtbaar worden van de opstanding uit de dood.

Jezus gaat niet echt op die vraag in. Hij zegt in vers 8: 'Wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van Mij getuigen...tot aan de uitersten der aarde!'

De discipelen vragen naar een zichtbare manifestatie van de overwinning van het leven op de dood. Ze krijgen als antwoord: de heilige Geest, de kracht tot getuigenis over dat leven. Van een zichtbare manifestatie heeft niemand terug. Getuigenis is kwetsbaar. Het 'kan' tegengesproken worden. Het kan met geweld onderdrukt worden. Er is kracht voor nodig om het kwetsbare getuigenis de tegenkrachten te laten overwinnen. Er is kracht voor nodig om te kunnen blijven getuigen. Die kracht is de kracht van de heilige Geest. De tijd van de Geest is de tijd van de verborgenheid van de opgestane Heer. In het Grieks van het Nieuwe Testament is er één woord voor *getuige* en *martelaar*. Een heel oude ervaringswijsheid van de getuigende gemeente: 'Het bloed der getuigen der martelaren is het zaad der kerk!' Dat is de verborgenheid van het nieuwe leven in de dood. Het is de verborgenheid van de opgestane Jezus tussen hemelvaart en wederkomst. Hemelvaart: het begin van de geschiedenis van de verborgenheid van de opgestane Jezus.

Is hemelvaart na Pasen de grote tegenvaller? Neen: het helpt om christelijk nuchter te zijn. Het geeft de ruimte om zoveel vragen die zich in je eigen leven, in de gemeente, in de geschiedenis aan je opdringen een plek te geven. Om om te gaan met de kwetsbaarheid van ons getuigenis.

Het geloof zit vol vragen. Veel klopt niet met de systemen die christenen bedenken. We leven in de tijd van de verborgen werkzaamheid van de verrezen Heer. Om dat te kunnen, ontvangen we de heilige Geest. Volgende week hopen we dat te vieren.

Amen.